

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІNET З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Матеріали Всеукраїнської наукової навчально-методичної конференції

**“НОВІ НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
І ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
УКРАЇНИ ІІІ–ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ”**

*12–13 травня 2011 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
“Укрмедкнига”
2011

Висновки. Отримані результати віддзеркалюють загальну картину результатів впровадження кредитно-модульної системи в порівнянні з традиційною. Незважаючи на недосконалі шляхи впровадження нової системи, з часом відбувається складний процес оптимізації та коадаптації національних та європейських модульних технологій навчання. Крок за кроком поступово удосконалюються шляхи реформування вищої медичної освіти в Україні згідно до європейських стандартів. Кожна країна, реформуючи свою освіту, має повне право враховувати специфіку як своєї національної системи освіти, так і медичної освіти в цілому. Важливо, щоб процес подальшої інтеграції вітчизняної і європейської систем підготовки лікарів здійснювався шляхом зближення гармонійного поєднання вітчизняного і міжнародного досвіду.

Література

1. Визначення критеріїв якості в системі безперервного професійного розвитку лікарів та провізорів на основі концепції кредитів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк та ін.// Медична освіта. – 2007. - №3. - С.11-15.
2. Комюніке Конференції міністрів європейських країн, відповідальних за сферу вищої освіти. (Лондон 16-19 травня 2007 року). – К., 2008. Кн.4: Основні засади розвитку вищої освіти України. - С.24 – 30.
3. Байденко В.И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы. - Изд-е 3-е. - М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, Российский Новый Университет, 2003. - С.28-30
4. Болонский процесс: нарастающая динамика и многообразие (документы международных форумов и мнения европейских экспертов). - М.: Исследовательский проблем качества подготовки специалистов, 2002. – С231-234.
5. Вища медична освіта і Болонський процес / Навч.-метод. та інф.-довідк. матеріали наради-семінару для науково-педагогічних працівників, аспірантів, магістрів. (17-19 січня 2005 р.) - Частина I. - Київ, 2005. - С.81-84.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

*В. Ф. Москаленко, І. В. Ніженковська, О. В. Вельчинська
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця*

FORMATION OF THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE PHARMACIST IN CONDITIONS OF CREDIT-MODULAR EDUCATIONAL SYSTEM

*V. F. Moskalenko, I. V. Nizhenkovska, O. V. Velchynska
National Medical University by O. O. Bohomolets*

Для покращення якості підготовки студентів фармацевтичного факультету Національного медичного університету імені О. О. Богомольця необхідно акцентувати увагу на формуванні професійної компетентності майбутніх фармацевтів. Компетентність у професійній підготовці фармацевта розглядається як інтегрована характеристика особистості фахівця. Вона включає здатність гідно виконувати свої професійні функції, кваліфіковано забезпечувати населення необхідними лікарськими засобами. Для того, щоб реалізувати зазначені цілі, майбутньому фармацевтові необхідно мати високий рівень теоретико-методологічних знань гуманітарних та соціально-економічних, фундаментальних та фармацевтичних дисциплін. Необхідними рисами майбутнього професіонала повинні стати наявність бажання до поглибленого вивчення фахових дисциплін та прагнення до творчості в професійній діяльності. Важливу роль відіграють наявність особистісних досягнень, бажання до самопізнання, прагнення професійного росту, формування індивідуального стилю роботи. Професійна підготовка майбутнього фармацевта базується на формуванні не тільки його фахових характеристик, а й особистісних якостей фахівця. Від рівня професійної компетентності повністю залежить працевлаштування випускників. До найбільш важливих професійних компетенцій фармацевтів можна віднести: знання, вміння і навички з професійної діяльності; комунікативні вміння і навички, здатність спілкуватися та консультувати відвідувачів аптечних закладів.

To improve the quality of students' training of pharmaceutical faculty of National O. O. Bohomolets Medical University it is necessary to accent attention on the formation of the professional competence of the future pharmacists. Competence at the professional training of pharmacist is viewed as integral characteristic of the professional person. It's including the ability to carry out own professional functions worthy, to provide the population by necessary medical products qualified. Future pharmacist must have a high level of the theoretical-methodological knowledge of humanities and social-economical, fundamental and pharmaceutical disciplines for realization of the purposes. Presence of the wish of more deep study of the special disciplines and aspiration to creative work at the professional activity must be necessary lines of the future professional. Presence of own achievements, desire of self-perception, aspiration to professional growth, formation of individual stile of the work are playing an important role.

Professional training of the future pharmacist is based not only on the formation of his special characteristics but on his personal qualities. Get a job of the graduates depends on their level of the professional competence.

The most important professional competences are: knowledges, abilities and experiences of the professional activity; communication's abilities and experiences, ability to relations and consultations with visitors of drugstores.

Вступ. Одним із найважливіших завдань діяльності Національного медичного університету імені О. О. Богомольця як вищого навчального закладу є якісна професійна підготовка студентів фармацевтичного факультету – майбутніх фармацевтів, комплексний вплив на їх свідомість і поведінку, результатом чого повинно бути засвоєння знань, умінь та практичних навичок, визначених стандартами вищої освіти. У зв'язку із становленням фармацевтичного ринку, наявністю суперечностей між професійними вимогами, які висуваються до провізора, і сучасними умовами розвитку фармацевтичного ринку, проблема якісної професійної підготовки майбутніх фармацевтів, формування їх професійної компетентності в умовах сьогодення набуває особливої актуальності.

Основна частина. Компетентність у професійній підготовці фармацевта може бути реалізована при наявності особистісних компетенцій майбутнього фахівця, від чого буде залежати його здатність виконувати певні професійні функції щодо

кваліфікованого забезпечення населення лікарськими засобами. Важливу роль відіграє особистісний компонент, який формується на основі наявності у майбутнього фармацевта мотивів і потреби працювати, особистих прагнень і завдань, зацікавленості поглибленим вивченням фахових дисциплін; прагнення до творчості в професійній діяльності, об'єктивності, самокритичності в оцінці досягнутого рівня розвитку власної професійної компетентності. При цьому система набутих теоретико-методологічних знань з гуманітарних та соціально-економічних, фундаментальних і фармацевтичних дисциплін вкрай необхідна для забезпечення професійної діяльності та спілкування. Для успішної професійної діяльності обов'язковим залишається набуття професійних умінь, визначених у галузевому стандарті підготовки провізора. Фармацевтичний сектор України перебуває на етапі становлення, тому основні принципи законодавства країн ЄС в галузі ліцензування та контролю за лікарськими засобами мають особливу актуальність для України. Досвіду країн ЄС у розробці законів у фармацевтичній галузі більше ніж 30 років. Використання принципів ЄС у практиці державного регулювання фармацевтичного сектора сприятиме прискоренню інтеграції України до європейського ринку, підвищенню конкурентоспроможності та якості українських лікарських засобів. Тому так важливо постійно ознайомлювати студентів з основними стандартами фармацевтичної галузі: GMP, GLP, GCP. Вони повинні розуміти значущість тих змін, які відбуваються як на світовому, так і на українському фармацевтичних ринках.

Разом із тим, особливою складовою підготовки майбутніх фармацевтів є набуття комунікативних умінь, які передбачають здатність розуміти взаємини людей, адекватно сприймати ситуацію спілкування, адаптивність і комунікабельність. Для професійної фармацевтичної діяльності необхідно навчати студентів творчого підходу у вирішенні конкретних завдань організаційного, пошукового, аналітичного, комунікативного характеру; розвивати в них здатність до самоосвіти й самовдосконалення. Налаштованість на співпрацю та критичне прогнозування результатів діяльності й відносин допоможуть майбутнім фармацевтам гідно виконувати свою роботу. Необхідно розвивати у студентів здатність застосовувати знання і вміння, бажання до самопізнання, прагнення професійного росту, формування індивідуального стилю роботи. Це буде впливати на рівень розвитку самооцінки, розуміння власної значущості для інших людей, відповідальності за результати своєї діяльності, реалізацію в процесі професійної діяльності.

Висновки. Таким чином, у професійній підготовці фармацевта існують проблеми оцінки фахових й особистісних якостей фахівця. Настав час, коли необхідно переглянути функції та вимоги до фармацевта. Немало відвідувачів аптеки звертається до фармацевта з метою одержання необхідної консультації стосовно вибору та застосування лікарського засобу. Тому до найбільш загальних професійних компетенцій фармацевтів можна віднести: знання, вміння й навички з професійної діяльності; комунікативні вміння і навички, здатність вести бесіду, спілкуватись з відвідувачами аптекних закладів. Крайшою оцінкою рівня професійної компетентності є працевлаштування випускників, яке значною мірою залежить від їх конкурентоспроможності. Це означає, що конкурентоспроможність – результат професійної компетентності. А розширення можливостей працевлаштування громадян, зростання міжнародної конкурентоспроможності європейської вищої освіти, побудова європейського простору вищої освіти є суттю основних положень Болонської декларації.

УДК 54:616.31:378.147

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ТА БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

*К.С. Непорада, Л.М. Тарасенко, Л.Г.Нетюхайло, М.В. Білець, Н.М. Слободяник, О.Є. Омельченко, А.М. Манько,
А.А.Сухомлин*

Вищий державний навчальний заклад України "Українська медична стоматологічна академія"

PECULIARITIES OF THEACHING OF BIOLOGICAL AND BIOORGANIC CHEMISTRY ON THE STOMATOLOGIC FACULTY IN THE INTRODUCTION OF INCULCATION OF CREDIT-MODULAR SYSTEM

*K.S. Noporada, L.M. Tarasenko, L.H. Netyuhaylo, M.V. Bilets, N.M. Slobodyanyk, O.Ye. Omelchenko, A.M. Manko,
A.A. Sukhomlyn*

Higher State Institution of Ukraine "Ukrainian Medical Stomatological Academy"

В статті наведено аналіз досвіду впровадження кредитно-модульної системи навчання на кафедрі медичної, біологічної та біоорганічної хімії Вищого державного навчального закладу України "Українська медична стоматологічна академія".

In the article it is presented the analysis of experience of credit-modular educational system learning at the department of medical, biological and bioorganic chemistry of Higher State Educational Institution of Ukraine "Ukrainian Medical Stomatological Academy".

Вступ. Біологічна хімія (БХ) – фундаментальна біомедична наука та навчальна дисципліна, що вивчає хімічний склад живих організмів та хімічні перетворення, яким підлягають молекули, що входять до їх складу [1]. Знання з БХ дозволяють розвинути у студентів-стоматологів вміння аналізувати механізми патогенезу захворювань порожнини рота на молекулярному рівні, вміння використовувати методи лабораторної діагностики в своїй майбутній практиці. З кожним роком розвиток науки сприяє вдосконаленню та систематизації знань. З цією метою наприкінці ХХ століття в Європі було прийнято низку документів, що сприяють створенню єдиного загальноєвропейського простору вищої освіти. Україна приєдналась до цього процесу в травні 2005 року коли була підписана Болонська декларація. Розуміння нової системи навчання і досі є суперечливим, в ній є багато плюсів та мінусів, але вже сьогодні можливо відмітити один позитивний момент – нова система освіти стимулює студентів до більш відповідального відношення до навчання, а також дозволяє максимально розвинути свої творчі здібності [3, 4].

Мета роботи - аналіз впровадження кредитно-модульної системи навчання у викладання біологічної та біоорганічної хімії на стоматологічному факультеті.

<i>С.Д. Максименко, Ю.В. Марушко, М.М. Філоненко</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ	105
<i>В.Е. Маркевич, М.П. Загородній, І.В. Тарасова, В.В. Маркевич, О.К. Редько</i> БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС У МЕДИЧНОМУ ІНСТИТУТІ ОЧИМА СТУДЕНТІВ	106
<i>В.Е. Маркевич, В.З. Сікора, В.І. Бумейстер</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ КОМП'ЮТЕРНОГО ТЕСТУВАННЯ СТУДЕНТІВ	107
<i>В.Д. Марковський, Д.П. Перцев, Н.С. Тітова, Ж.І. Логвінова</i> МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ У ХНМУ	109
<i>В.Д. Марковський, Н.С. Тітова, Ж.І. Логвінова</i> СУЧАСНІ НАПРЯМКИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З УДОСКОНАЛЕННЯМ САМОСТІЙНИХ ФОРМ РОБОТИ	110
<i>С.М. Марчишин, М.І. Шанайда, І.З. Кернична, О.І. Грималюк, О.Л. Демидяк, Т.С. Бердей, І.С. Дахим</i> ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ ШЛЯХОМ СТВОРЕННЯ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ ДО ЗАНЯТЬ ТА ЩОДЕННИКІВ ПРАКТИКИ	111
<i>І.В. Міщенко, Т.М. Запорожець, Л.Е. Весніна, З.К. Моргун, В.М. Соколенко, Г.П. Павленко, М.Ю. Жукова, О.В. Ткаченко, О.В. Коковська, О.О. Якіна, О.О. Філоніч, Н.М. Федотенкова</i> ПЕРЕХІД ДО ДВОМОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ВИКЛАДАННЯ НОРМАЛЬНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ВДНЗУ «УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ»	113
<i>Т.П. Мозгова, В.Л. Гавенко, І.В. Лецина</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СТРУКТУРІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	115
<i>В. М. Мороз, Т. Л. Полєся, Ю. Й. Гумінський, Л. В. Фоміна</i> РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	115
<i>В. Ф. Москаленко, І. В. Ніженковська, О. В. Вельчинська</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ	117
<i>К.С. Непорада, Л.М. Тарасенко, Л.Г.Нетюхайло, М.В. Білець, Н.М. Слободяник, О.С. Омельченко, А.М. Манько, А.А.Сухомлин</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ТА БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	118
<i>І.В. Ніженковська, О.В. Вельчинська, О.В. Манченко, О.І. Головченко</i> ЗНАЧЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ “ТОКСИКОЛОГІЧНА ХІМІЯ” В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ	120
<i>І.В. Ніженковська, О.О. Глушаченко, О.В. Афанасенко</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ	121
<i>О.М.Ніконова, Е.А.Діка</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З МЕДИЦИНИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В УМОВАХ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	121
<i>В.А. Огнєв, С.Г. Усенко, Н. М. Федак, К.М. Сокол, С.А. Усенко</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	122
<i>С.Т. Омельчук, О.В. Кузьмінська, Т.М. Білко</i> ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МЕДИЦИНА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ” НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ ХАРЧУВАННЯ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ	122
<i>С.Т. Омельчук, О.В. Кузьмінська, Т.О. Гулай</i> ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ АНГЛІОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ ХАРЧУВАННЯ НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ	123
<i>Т.С. Оніщенко, Ю. Ю. Рябоконт, В.Г. Савельєв, О.В. Рябоконт</i> ПРО ІСТОРИЧНЕ КОРИННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ ОСВІТИ	124
<i>К. О. Пашко, М. О. Кашуба, В. А. Кондратюк, Г. А. Крицька, Д. В. Козак, О.В. Лотоцька, О. М. Сопель, Н.В. Голка, О. М. Смачило, Н. В. Флекей</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО	125
<i>Т.О. Перцева, О.А. Шевченко, Е.А. Деркачов, Л.І. Буряк, Н.І. Рублевська, В.С. Цуцков, О.П. Штепа, В.В. Свтушенко, С.А. Щудро, В.І. Главацька, Л.В. Григоренко, К.Ю. Огір</i> НООСФЕРНО-ЕКОЛОГІЧНИЙ ІМПЕРАТИВ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОГО СВІТОГЛЯДУ ЛІКАРЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ	126